

Списанието излиза дваждъ: на 1 и 20, а притурката — веднѣжъ: на 10 число всѣки мѣсець
ДИРЕКТОРКА: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Съдържание:

Законътъ за сръдното дѣвическо образование. — Динска оиета. — Китайска церемониална система. — Една раскопка отъ Византия до Каварна. — Биографията на императорския женолюбивъ Ангелина Кауфманъ. — Стригана. — Разли. — Книги и списания. — Корреспонденция. — Обяснение.

Законътъ за сръдното дѣвическо образование

(продължение отъ брой 9-ий)

Значи, споредъ насъ, тоя законопроектъ напълно отговаря на мисията си и на обещанията си, безъ да му смѣтаме, че желали бихме, щото г. Министрътъ да обърне внимание на нѣколкото ни бѣлѣжки, които ни се видѣ за длъжностъ да направимъ изъ колонитѣ на едно женско списание и за повечето отъ които г. депутатитѣ се сѣтили добръ и направили своеврѣменно своитѣ бѣлѣжки, но не до тамъ добръ мотивирани. Тия ни бѣлѣжки сѣ слѣдующитѣ: 1-о) Програмата на долния курсъ на дѣвическитѣ гимназии, въ който, споредъ чл. 6, дава се завършено образование, необходимо за една про-

свѣтена гражданка и майка, по-добръ би било, мислимъ, да се нареди така: а) законъ Божи и правоучение, б) български езикъ и литература, в) русски, френски или нѣмски и пр. и пр. та часовѣтъ на руския да бѣждѣ заети отъ многополезния урокъ: история на литературата у старитѣ и новитѣ народи, който урокъ да се изхвърли изъ програмата на общеобразователния отдѣлъ и се замѣсти съ руския; ср. рускиятъ езикъ да се учи въ VI и VII кл. на гимназитѣ, и то ето защо: отъ една страна, рускиятъ езикъ, който — забѣлѣжете при това — може лесно да се изучи и практически съ честото четене руски книги и списатели, както е то било до сега, по нѣмание български учебници, ще послужи тука толкова, колкото и френския или нѣмския езици, на които прѣподаването тукъ има и трѣбва да има сжщата цѣль; отъ друга страна, прѣподаването на историята на литературата у старитѣ и новитѣ народи ще има, по край естетическитѣ си ползи, и туй прѣиму-

щество да конкурира още по-добър въ изпълнението задачата на тоя долеъ курсъ на дѣвическитѣ гимназии: даване завършено образование; отъ трети пѣкъ страна, прѣподаването на руския езикъ въ горния—общееобразователния курсъ ще послужи много на тия, които ще иматъ за присърдце да се занимажтъ особено съ изучаването на руската литература или постъпването въ нѣкой руски университетъ. —

2-о) Изучаването на латинския езикъ въ дѣвическитѣ гимназии, даже и като незадължителенъ прѣдметъ, ни се види за съвсѣмъ излишно. Или же да се приеме и у насъ класицизмътъ въ пълната си форма — нѣщо, което си нѣма мѣстото у насъ, или пѣкъ да се псхвърли съвсѣмъ — нѣщо, което никакъ не вреди на раздѣленieto общеобразователния отдѣлъ на дѣвическитѣ ни гимназии въ литературенъ и наученъ, нито пѣкъ и способствува нѣкакъ, мислимъ, въ повишенето на литературното образование у насъ — нѣщо, въ което напълно сме съгласни съ г. Министра Величковъ, че отнима на младото поколение възможността да почувствува най-великитѣ наслаждения, които сж достъпни за човѣшката натура, догдѣто, напротивъ, повдигането му тъй високо може да способствува за нравственото възпитание на нашата младежъ. — 3-о) Не разбираме, защо, въпрѣки че г. Министрътъ на Народното просвѣщение се призналъ, че *стопанството* е единъ «прѣдметъ нужденъ», че «той е прѣдвидѣнъ въ закона», въпрѣки, че той приелъ да се впише и въ закона, а още и обѣщавъ, че, до като билъ министрътъ, ще вземе всички мѣрки, щото да се прѣподава въ гимназиитѣ и домашна икономия, и стопанство, както теоретически така и практически, — не разбираме, казваме, защо чл. 8 билъ приетъ, безъ да е било вписано въ него като прѣдметъ и Стопанството. Не се съмняваме, обаче, че г. Величковъ нѣма да забрави обѣщанието си. — 4-о) Много е добро мнѣнието на г. г. Никола Габровски и Христо Тодоровъ за въвеждане като задължителенъ прѣдметъ въ дѣвическитѣ гимназии *Гражданското учение*; споредъ насъ, добъръ би било, даже, да се въведе тоя прѣдметъ не въ общеобразователния отдѣлъ, както е той въведенъ въ педагогическия отдѣлъ, ами да се извади и отъ тоя послѣденъ и да се впише въ програмата на долния курсъ на гимназиитѣ, защото особена нужда отъ него иматъ тия дѣвци, що, свършвайки долния само курсъ

на нѣкоя гимназия, се прѣдзначаваатъ за граждани и майки. За нуждата на тоя прѣдметъ не ще и доказателство, въпрѣки че можемъ да приведемъ мнѣнието на нѣколко писатели върху това и да посочимъ на Франция, която отдавна го е въвела като задължителенъ прѣдметъ въ дѣвическитѣ си училища, съответствующи на тоя долеъ курсъ на дѣвическитѣ гимназии у насъ. Па и г. Министръ Величковъ нѣмалъ нищо противъ въвеждането на тоя прѣдметъ въ програмата на общеобразователния отдѣлъ; трѣбвало би, прочее, мислимъ, почитаемото Народно Сѣбрание да рѣши тоя въпросъ положително. — 5-о) Програмата на педагогическия отдѣлъ, съгласно съ горнитѣ ни съображения, споменати въ 1-а точка, види ни се да е много добъръ наредена, особено же като се вземе прѣдъ видъ, че съ привежданото отъ насъ леко измѣнение въ долния курсъ на гимназиитѣ, дѣвцитѣ, прѣдзначени за педагогически отдѣлъ, ще иматъ едно завършено понятие върху историята на литературата у старитѣ и новитѣ народи.

Туй сж тѣ нашитѣ бѣлѣжки, които, ако да нѣматъ претенцията, че сж извънредно много важни, все пакъ, обаче, заслужаватъ да привлечатъ върху си вниманието на надлѣжнитѣ като извънредно много практични и полезни. Подиръ това, за излишно считаме да се спремъ върху мнѣнието на г. Атанаса Кроевъ за факултативното изучаване на ромъния, сръбския и гръцкия езици — мнѣние, може би, много практично и полезно, но за мъжкитѣ гимназии по-скоро, нежели за женскитѣ; върху мнѣнието на г. Стефана Границки за помѣстванне въ програмата на педагогическия отдѣлъ и прѣдметитѣ математика и физика — нѣщо, което, съгласни сме съ г. Министра, покрай не голѣмата си необходимостъ, обрѣменило би до толкова програмата на тоя отдѣлъ, щото дѣвцитѣ, които се приготвяватъ за учителки, не ще иматъ време да се занимаватъ съ чисто педагогическитѣ прѣдмети; тоже не настояваме, най-послѣ, въ нуждата на доброто прѣподаване при Домакинството отдѣла: «какъ да се държжтъ книгитѣ (тефтеритѣ) на къщата», защото ползата отъ него, толкова занемарено у насъ, е неоспорима, та учителката по домашната икономия и стопанството ще да го оцѣни надлѣжно и ще му даде приличното мѣсто толкова въ теоретическитѣ си, колкото и въ практическитѣ си прѣподавания.

Остава ни сега да третираме третия отъ

зададенитѣ ни въпроси по случай на разгледването въпросния законопроектъ: е ли той достатъченъ за удовлетворение въпиющитѣ днесъ за днесъ нужди по насъ? На тоя въпросъ ние не можемъ, освѣнъ да отговоримъ отрицателно, и ето защо. Първомъ, какви сж тия въпиющитѣ днесъ за днесъ пменно нужди по насъ? Ние знаемъ една, най-главната, най-важната, която обгръща всички други и която не би трѣбвало, мислимъ, да се прѣмине тѣй излеко, както що сж го направили повечето отъ г. г. депутатитѣ ни въ камарата; тая нужда е именно она, която женитѣ отъ нѣколко години вече насамъ сж затрѣбили изъ четиритѣхъ страни на отечеството, за която тѣ сж завзели една истинска борба, отъ която тѣ, съ гласуването на новия законопроектъ за дѣвического образование, излизатъ побѣдителки, нъ, за жалость, съ голѣми загуби, що имъ налагатъ мжжетѣ за удовлетворение правото си на veto; тая нужда, прочее, е *приеманнето на дѣвицитѣ ни въ Висшето ни училище въ качество на студентки.*

(Слѣдва).

Дѣтска диета

I. Сѣнь.

Много е врѣдително да се заспива отрочето съ какъвъ-да-е шумъ. Не трѣбва да се люлъ люлката му, тѣй като това не принася полза, а напротивъ дотѣгчава стомаха и главата.

Всѣка майка може да си приготви най-удобно и най-евтино легло за дѣтенцето си съ единъ голѣмъ кошъ, покритъ съ муселинъ.

Дѣтенцето трѣбва отрано да лѣга да спи спокойно до като пакъ да се събуди самичко; защото, когато спи добрѣ, ще се събужда въ опрѣдѣления часъ. Ако се забѣлжи, че то не спи спокойно, това е знакъ, че стомахътъ му е раздразненъ, а мозъкътъ — смутенъ, та да се вземжтъ изискъемитѣ се мѣрки.

Най-сгодната храна за дѣцата сж сухаритѣ, картофитѣ, всѣчески приготвени; исключайж опърженитѣ, що сж мжчносмилаеми; млѣкото, питателни и леки супи и добро печено месо. Дѣцата скоро огладнѣватъ, а това най-често имъ причинява беспокойство. Отъ дванадесетата година до седемнадесетата развиваннето имъ става бърже, а коститѣ, мисцитѣ и нервитѣ имъ се засилватъ добрѣ.

Дѣцата отрано трѣбва да навикнжтъ да обичатъ чистотата, въ всѣко отношение; приличнитѣ отнаски и храненето. Тѣ трѣбва да игражтъ, като пораснжтъ, заедно съ свръстникитѣ си, подъ откритото небе, за упражняване бѣлия си дробъ чрѣзъ виковетѣ и тичаннето. Никога не трѣбва да се даватъ на дѣцата такива играца, които възбуждатъ груби и дивни стрѣмления.

Постепенно още дѣцата трѣбва да се учжтъ да по-

милватъ сиромаситѣ, слабитѣ, страдащитѣ, и животнитѣ; отрано да имъ се внушава добродушието, искреността и другитѣ подобни добродѣтели.

II. Дишание.

Майката или дойката веднага, като се роди отрочето, трѣбва да обърне вниманието върху здравословното му положение, защото отъ тогива се вече започва редовната служба на всичкитѣ му органи.

Но най-главно новороденото отроче трѣбва да диша чистъ въздухъ, денъ и нощъ, та за туй въздухътъ въ спалнитѣ и другитѣ мѣста, трѣбва да е най-чистъ, а не заразенъ, който прави дѣтето блѣдно и бескръвно. Чистия въздухъ расшпрочава бѣлия му дробъ, увеличава охотата и веселието му.

Най-последнитѣ открития изискватъ, щото особинитѣ дѣтски спални да сж свѣтли, пространни и все пълни съ най-чистъ свѣжъ въздухъ. Въ такива дѣтски спални не трѣбва да има ни картини, ни тежки пердета, и други бесполезни мобили, но само — абсолютно нуждитѣ за отрочето прѣдмети: леглото му, което се поставя въ най-доброто мѣсто; омпивалинкъ, гжба за небърсване тѣлото му; четки, които служжтъ за оклпваннето му, и леглото на майката или дойката. Цвѣтя и др. аромати сж най-лишни.

Прозорцитѣ пакъ, както сутринъта, така и вечеръта да се отварятъ малко късно, а зимъ-слѣдъ часа десетъ, защото има въ атмосферата влажностъ, врѣдителна за здравнето. Леглото му трѣбва да се очиства всѣка сутринъ най-добрѣ, за отстранение на нечистотитѣ и заразата.

Още трѣбва майката или дойката всѣка вечеръ да излиза на расходка заедно съ отрочето, а прѣзъ отсъствието имъ прозорцитѣ все да стожтъ отворени, щото слѣдъ завръщаннето имъ, навсѣкжждъ да циркулира свѣжия здравословенъ въздухъ; тогива пакъ прозорцитѣ се затварятъ, за да не става въздушно течение, което е много врѣдително за здравнето.

Д-ръ Г.

Китайска церемониална система.

Професорътъ по Китайския езикъ въ Оксфордския университетъ г. *Шамъ Кенгъ*, е обнародвалъ напоследъкъ съчиненнето си «*Ли-Ки*» или *ржководство по правитѣ и обичаитѣ въ небеситѣ* (т. е. Китайската държавна). Всеизвѣстно е, че церемонитѣ въ Китай се воджтъ по най-строги правила, промѣняйжщи ежедневиия Китайски животъ въ истинна мжка.

Ние тука привеждаме нѣкои отъ тия правила, касайжщи се до посѣщенията:

Когато нѣкой Китаецъ посѣщава нѣкое приятелско сѣмейство, то домакинтѣ длжжтъ е веднага да излѣзе да го посрѣщне; тогива първия (гостенинтѣ) трѣбва да откаже да влѣзе по-напрѣдъ отъ последния; за туй домакинтѣ съвлиза съ него слѣдъ прѣдварително вѣжливо поздравление; като стигнжтъ прѣдъ стълбата, гостенинтѣ пакъ отказва да възлѣзе по-напрѣдъ, та тамъ постояватъ и правжтъ си комплименти, за кой да възлѣзе по-напрѣдъ. Най-послѣ, слѣдъ мо-

лене отъ страна на гостенина къмъ домакина, рѣшаватъ да съвзлѣзжтъ, а при съвзлизаннето, гостенинътъ по-напрѣдъ стѣпва съ дѣсния си кракъ, а домакинятъ — съ лѣвия. Невардещитѣ тия правила, смятратъ се грубияни. Ако нѣкое си лице е поканено да се нахрани въ нѣкоя къща, то церемонията изисква да му се кажатъ слѣдующитѣ свѣти:

«Да не се жришия бърже.»

«Да не сложаша коститѣ си заблинъ си.»

«Да не пиеша суза заучино.»

Всичко това трѣбва да се каже и да се приеме крайно сериозно. Ако домакинятъ е официално лице и поднася овошкитѣ, съ костичкитѣ имъ, гостенину, то той самъ ги очисти и пуца костичкитѣ въ джоба си, защото благоприличието изисква да се не исхвърля нищо отъ поднесеното отъ самото домакина. Ако се поднесе гостенину расхладително пиение, то той е длъженъ, щото първата чаша да пие сериозно, а втората — съ позасмѣно лице.

Траурнитѣ церемонии сѣ слѣдующитѣ: когато бащата умре, синътъ трѣбва да се показва, гаче не знае какво да извърши и да хвърля беспокойни и печални погледи върху леглото, гдѣто лежи мъртвецътъ.

Слѣдъ погребението той да се показва беспокоенъ, гаче очаква дожаждането на нѣкое лице, което, обаче, не иде. Въ края на първата траурна година, той все стои опечаленъ, вслѣдствие примамливи надежди, а на края на второто — все е завладѣнъ отъ беспокойствие.

Въ опредѣлени часове ставатъ ридания (тренология), а скърбещия бие голитѣ си гърди. За подалечнитѣ роднини достатъчно да се виждатъ само, че скърбѣжтъ.

Въ тая книга се споменува за една жена, по име Книгъ Кянгъ, която, като изгубила заедно съпругъ и чедо, — денѣ плачела и скърбѣла влючително за съпруга си, а нощѣ — за чедото си.

Въ тая книга има: *«По-придпочитателно е нѣкой да не скърби, отколку да скърби, а да е обличена въ траурно обилкло отъ не надлъжно сукно и да не знае походящитѣ обноски.»*

Китайскитѣ церемонии съставляватъ една цѣла, равностояна съ религията система, която отъ 2000 години насамъ все се запазва безгрѣшно — строго отъ цѣлия Китайски народъ.

Една расходка отъ Балчикъ до Каварна.

(Оригиналенъ расказъ).

Това бѣше единъ каприсъ на щастieto! Двѣ сѣмейства, богати нѣкога, бѣхж осаждени да живѣжтъ въ гр. Балчикъ! Тѣ отрано бѣхж дали на своитѣ си единички дъщери, Еленка и Драганка, подобаѣщото развитие и възпитание. Тѣ бѣхж получили възпитанието си въ Виена. Бѣхж подготвени да живѣжтъ съ всѣмъ въ друга срѣда, а се намирахж съвсѣмъ въ друга. Едно бѣше утѣшително за тѣхъ сѣмейство, дѣто тѣхнитѣ дъщери, поне помежду си, можехж да си живѣжтъ най-добрѣ и размѣняватъ мислитѣ си. Тѣ минавахж врѣмето си сравнително весело, като се наслаждавахж съ

блаженството на мнѣжлото и съ надеждата за бѣдѣщото. Бѣхж млади, а младостъта винаги намира, гдѣ да се надѣва.

Не се съмнѣваме, любезни читателки, ако си била нѣкога въ Балчикъ, ще искашъ да знаешъ кои сѣ тия хора, кога сѣ били тамъ и гдѣ сѣ сега. Но откажи се отъ това намѣрение, защото нито азъ помнѣж, нито пакъ слѣди сѣ останали отъ тѣхното тамъ прѣбывание; такъва е съдбата! . . . . .

— Поминишъ ли, каза въ единъ Майски день Драганка на приятелката си, дѣто всѣки недѣленъ и празниченъ день излизалме на расходка, яхнали на добритѣ си коне, като искусни ѣздачки, по примѣра на всензвѣстнитѣ Европейски ѣздачки, отъ които никакъ не стоимъ по-долу по ѣзденето?

— Че какъ не? азъ всичко помнѣж, любезна приятелко, отговори Еленка, та колко ламтѣж за една расходка съ коне! . . . . но какъ?

— Възможно е Еленке! И азъ мислѣж за една расходка напр. до Каварна. Слугитѣ ни Недѣлчо и Мирчо ще ни придружаватъ; колкото пакъ за конетѣ, лесно е. . . . .

— Браво, Драганке! На петнадесетото, прочее, число отъ този мѣсець, сирѣчь слѣдъ десетъ дена, ако врѣмето ще ни позволи това, ще трѣгнемъ най-рано. Азъ непрѣмѣнно ще ти дойдж и бѣди увѣрена, че тая расходка ще ни принесе голѣма полза и удоволствие! . .

Слѣдъ като размѣнихж още нѣколко думи, Еленка станж, цѣлунж горѣщо по устнитѣ приятелката си Драганка, па се раздѣлихж, пълни съ радостъ.

И дѣйствително въ опредѣления день, напълно готови, качихж се на пѣргавитѣ си коне, и рано рано оставихж Балчикъ за въ Каварна. А тѣй като врѣмето бѣше прѣкрасно и морето — най-гладко и най-тихо, тѣ се отбихж къмъ единъ пѣтъ не далечъ отъ крайбрѣжieto, за да се наслаждаватъ отъ поиманието опонелнитѣ сутринни морски аромати и за да се забавляватъ отъ изгледа на великолѣпната панорама, която се простираше прѣдъ тѣхъ и на която очарователността се увеличи още повече при изгрѣва на животворното слънце. Така, като измнѣхж едно доста голѣмо разстояние — пристигнахж въ едно мѣсто, гдѣто отдалечъ съгледахж покрай брѣга една скромна колибка. Тогива Еленка, като се обърнж къмъ другарката си, каза ѣ:

— Ето Ви, любезна приятелко, тамъ далечъ стърчи покрай брѣга една скромна колибка; въ неѣж безсъмнѣнно живѣе нѣкой добродушенъ риболовецъ. Нека, прочее, се отправимъ въ тая колибка, за да се отпочинемъ малко. Тамъ въ колибката непрѣмѣнно ще намѣримъ щастieto, защото то повече живѣе въ изолиранитѣ мѣста, нежели въ обществата и великолѣпнитѣ палати.

— Не приятелко, каза Драганка, мѣстото на щастieto не може да се опредѣли — щастieto е нѣщо, което се създава отъ самитѣ ни насъ; така щото богати сме били, бѣдни сме били, възможно е да сме щастливи или злощастни; то зависи отъ самитѣ насъ,

най-сетиѣ записи и отъ темперамента на човѣка!

Така разговарейки се тѣ бодняхъ конетѣ си, които бържишката припижжъ къмъ колибката, за да видѣтъ напийтѣ ѣздачи щастливия тамъ човѣкъ. Като се приближихъ достатъчно, тѣ слѣзохъ отъ конетѣ си, свързахъ ги на едно близкостърчеше дърво, като оставихъ единъ отъ слугитѣ при тѣхъ, и полека лека се приближихъ. Елена влѣзе въ колибката най-напрѣдъ и видѣ единъ бѣлокосъ старецъ, седещъ въ едно кѣише и занимающъ се съ кърпението на мрѣжитѣ си. Той бѣше толкова много записанъ съ работата си, щото никакъ не се сѣти за пристиганieto имъ, та тѣ сполучихъ да прѣгледатъ спокойно хубавото му и благородно лице. Слѣдъ малко Елена му каза:

— Доброутро, Господине!

— Далъ Ви Господъ добро! отговори старецътъ, издигайки бавно главата си.

— Азъ съмъ г-цата Елена К * * * отъ Балчикъ и отивамъ съ нейна милостъ — приятелката ми Драгана П * * * и слугитѣ ни въ Каварна, дѣто имаме да си уредимъ нѣкои работи; конетѣ си ние ги свързахме въ едно дърво, а пакъ ние влѣзохме въ колибката Ви, за да си починемъ и за да се възхитимъ отъ туй тихо, гладко море; Вие имате тука и една лодчица, съ която дори можемъ се порасходи по морето; часътъ е още 10, а до вечерта имаме още врѣме, рано ще пристигнемъ въ Каварна! . .

Старецътъ веднага остави настрана мрѣжата си, подаде имъ по едно столче, за да седнатъ, па, като взе да наблюдава небето, отговори:

— Радвамъ се, госпожици, както за познанството Ви, така и за дѣто сте ме удостоили съ посѣщението си; азъ на драго сърдце бихъ изпълнилъ желанието Ви, макаръ че съмъ старецъ, но за сега расходката по морето съ лодчицата ми е невъзможна, защото — ей-вижте онуй облаче на небето — прѣдвѣщава дъждъ, а, може би, и буря, слѣдъ нѣколко часа, а пакъ и самата ми лодчица, както виждате, е съвсѣмъ увехтѣла, та не можъ да гарантирамъ за неѣ, че ще може да ни носи, та за туй, госпожици, отложете за другъ пътъ морската расходка.

— Добръ дѣдо Митьо (туй бѣше името на риболовеца), ние на драго сърдце се съгласяваме съ вази. . .

— Но Вие, дѣдо Митьо, пое Драганка, все работите и е много дотегчително да единъ старецъ все да работи, за да си искара насжщния хлѣбъ! . .

— Чрѣзъ работата, чедо мое, ние живѣемъ, а само тогива вече не работимъ, когато прѣстанемъ да живѣемъ.

— Вие нѣмате ли нѣкого, който да се грижи за васъ? попита го пакъ Драганка.

— Че азъ се не нуждаѣмъ отъ никого, защото работата ми, слава тебѣ Господи Исусе Христе и Прѣсвета Богородичке, прибави най-благочестиво старецътъ, като се прѣкрѣсти трикратно, работата ми все върви добръ и изобилно искарамъ хлѣба си. Каварненцитѣ, Богъ да ги благослови, и други още много селене, все

купуватъ отъ мене риба! . .

— Нѣмате ли чедо?

— Азъ имахъ единъ самороденъ синъ, на име Спиро! Всинца го познавахъ, обичахъ и наричахъ: храбрия Спиро! . . .

— А той . . . умрѣлъ ли е? попита съ нисъкъ гласъ, за да не би това огорчи стареца.

— Да . . . умрѣ . . . умрѣ!

— Че защо, прочее, вие стоите въ туй пусто мѣсто?

— Причината на туй нѣщо, е мѣчно да се разбере; но вие елате подиръ мене, азъ ще Ви покажъ и обяснѣмъ тая причина.

Старецътъ стани пакъ отъ мѣстото си и излѣзе отъ колибката, а подиръ него и тѣ се отиравихъ къмъ едно възвишенище, дѣто личеше единъ малкъ надгробенъ кръсть, безъ никакъвъ надписъ.

— Ето тоя кръсть, що показва мѣстото на гроба, е причината на стоеенето ми въ туй мѣсто. Тоя гробъ, чедо, е на спина ми, на единчкото ми чедо, което умрѣ прѣдъ собственитѣ ми очи, продължи старецътъ съ ридания. Не ви ли очудва, любезни госпожици, тази несправедностъ? Азъ да живѣѣмъ, а пакъ многообичния ми синъ да гние вжтрѣ въ мрачния гробъ?! . .

— А, какъ е умрѣлъ вашия злощастенъ синъ? попита Драганка стареца, когато тѣ се пакъ завърнахъ въ колибката.

— Това немилостиво, това хитро Черно Море, колко души е наскърбило и все беспрѣстанно наскърбява; колко сърдца изгорило и все гори! сегичка е така тихо, като агънце и гладко, като огледало, но веднага може да се промѣни на убѣснѣлъ и разиренъ звѣръ! . . . Синъ ми, чедо мое, се удави. Имайте, моѣмъ Ви, малко търпѣние за да Ви раскажъ подробно за случившето се! Азъ съ синъ си Спиро живѣехме чрѣзъ риболовството. Всѣка вечеръ ние се качувахме на лодчицата си и многожде се отдалечавахме по морето до 2 мили разстояние за ловене риби. Единъ денъ, понеже врѣмето бѣше прѣкрасно, азъ отрано се качихъ на лодчицата си и се отдалечихъ по морето твърдѣ много, а пакъ синъ ми Спиро отиде въ село, за да купи храна, хлѣбъ, сирене и пр. той трѣбваше да се завърне до вечера. Когато часътъ стани 6 $\frac{1}{2}$, внезапно врѣмето се помрачи, небето се покри съ облаци, морето взе да се развълнува и слѣдъ малко настѣпа силна буря, дъждъ и градушка! . . . и въпрѣки всичкитѣ си старания, азъ не можихъ да стигна брѣга. Бѣснитѣ вълни издигахъ лодчицата ми и ѣхъ расхвърляхъ тукъ-тамъ като една черупка. А, да Ви се признаѣмъ! За пръвъ пътъ прѣзъ цѣлия си животъ азъ бѣхъ се толкова много заплашилъ! Внезапно съгледахъ въ свѣтлината на свѣткавицата една гигантска вълна, която съ голѣма сила идѣше противъ лодката, която безъ малко щѣше да се прѣкатури! Азъ тогива отъ отчаянието си взехъ да викамъ: «Спиро! Спиро! Спиро! Но отговоръ нѣма. Най-послѣ чухъ единъ слабъ гласъ и слѣдъ малко видѣхъ синъ си, дѣто се биеше съ бѣснитѣ вълни. Горкия Спиро! като се завърна отъ селото и узна, че азъ се намирамъ въ опасностъ, спу-

Послушната Анжелина приготвя веднага книжката и карандашитѣ си, а баща ѝ поставилъ върху ма-

сата единъ гипсовъ бюстъ, па казалъ пакъ на дъщеря си:

— «Виждашъ, Анжилино, колко моми има тука въ града, които могатъ извърши по нѣщо си, но сж лѣниви и немърливи!

— Но Вие, тате, вие нѣли сте ми казали одѣвѣ, че човѣкътъ, за да сполучи да извърши нѣщо, трѣбва да е талантливъ; да притежава тоя небесенъ даръ, — таланта, и че безъ него никои никога не може да извърши нищо!

— Да, дъще моя, азъ казахъ това нѣщо и пакъ го повтарямъ: Да, художникътъ трѣбва да е надаренъ отъ природата, но най-главно се изисква работа и трудолюбие — безъ които нищо, нищо не става! а колкото за вдъхновението, то ни иде само отъ Бога, отъ самага себе си. Внимавай, прочее, да внимнешъ въ думитѣ ми: Важното не е да перисуваши устата, носа, очитѣ и пр. на мѣстото имъ, защото това нѣщо и най-простия човѣкъ, ако се постарее, ще го изпълни точно; но главното е: да придадешъ на физиономията божественната пскра и ония черти и точки, които проститѣ людѣ не могатъ никога отличити, но пакъ сж толкова важни и необходими, колкото и тънети, които придаватъ на картината живостъ безгранична и изражение! . . .

Такива всѣкакви най-поучителни и полезни съвѣти често е давалъ господинъ Кауфманъ на дъщеря си Анжилина. Тя се е родила около срѣдата на миналото столѣтие, а баща ѝ, който отрано съгледалъ въ своята дъщеря художественнитѣ добродѣтели, билъ е такожде единъ срѣденъ живописецъ. Анжилина Кауфманъ е била 20-годишния, а картинитѣ ѝ били вече сжпоцѣнни за всѣко сѣмейство, за всѣко лице. Всинца сж ги купували най-охотно.

Мълвата за таланта ѝ най-скоро се е распространилъ изъ цѣлия свѣтъ, а всичкитѣ приписи, клягини и богати госпожи ламѣли, за да си иматъ поне една отъ изящнитѣ ѝ картини! Анжилининитѣ картини сж прочути навсѣкъдѣ, защото сж най-красиви.

Тая живописка, която се счита като единъ отъ ония гении, които сж прославили великия и благородния свободолюбивъ Швейцарски народъ, била тоже толкова прѣвѣсходна музикантка, што привърженицитѣ ѝ често сж ѝ възбуждали да изостави живописството, а да се всецѣло прѣдаде въ музиката; стария ѝ баща г. Кауфманъ не е живѣлъ вече, за да поддържа и защищава любимото си искусство; но многолюбимата му паметъ все е живѣла въ благочестивото и благородното — дѣйствително швейцарско сърдце на гениалната му дъщеря. Анжилина не слушала тия праздни съвѣти и се прѣдала отъ все сърце и душа на бащиното си искусство, защото: *оня човѣкъ, който тича подиръ многу работи; който, днесъ се хваща съ туй предприятие, а утрѣ — съ друго, никакъ не сполучва, а бѣдѣнето му е тѣлно и злополучно, тѣбно и плачевно.* Но, разбира се, когато имала праздно врѣме или пакъ се е почивала, то тя веднага се усърдно и горѣщо залавяла за музиката си, защото тоже знаела както благотворителното ѝ влияние върху

човѣшкия организмъ, така и най-добритѣ отзивы на великитѣ мѣже за неѣж, каквото напр. Шекспиръ, който е казалъ:

«Они човѣкъ, азъ който не съществува музика и който никакво съчувствие не причинява хармонията на сладкитѣ пѣния, е създаденъ за прѣдателство и убийство. Чувствата на духа му сж помрачени като нощъ; всѣка негова пѣяносѣ е черна като нощъ, та на какъвъ човѣкъ не трѣбва да се дава вѣра».

И дѣйствително, любезни читателки, тя като се прѣдала всецѣло: отъ все сърце и душа на живописството, надъ което работѣла денѣ и нощѣ, показала се една велика живописка, чиито картини въ день днешень се съхраняватъ въ повечето музеи, като истинско украшение и въспоминание на гениалната швейцарка.

Мирославова.

Сутрината.

Колко приятно и полезно нѣщо е, да се събуждаме рано сутринта!

На събуждащитѣ се рано всичко се вижда прѣлестно и хубаво. Първата слънчева зара блѣщи като димантъ, а капкитѣ отъ росата, които покриватъ цвѣтата, растенията и зелената морава, тоже блѣщитѣ и се прѣдставляватъ прѣдъ очитѣ на всѣкого, който се е погрижилъ да си се събуди раничко, раничко като миряди блѣщещи диманчета; а пакъ и небето по туй врѣме е напичено съ най-блѣскави цвѣтове.

Трандафелитѣ и другитѣ цвѣта, които помпаво благоухания вѣтрецъ, разливатъ навсѣкъдѣ опонтелнитѣ се мерзми, а птичкитѣ, качили на клончетата, най-хармонично и благозвучно чурликаатъ.

Ония, които се събуждатъ по-късно, и тѣ ще видѣтъ слънцето, но тогива горещината му е голѣма, та нѣма да почувствуватъ така живо благоуханието на роснитѣ сутринни цвѣти.

По-късно вече птичкитѣ не чурликаатъ, росата е вече погълнѣла отъ слънчевата мараня, а роснитѣ диманчета по растителността, се изгубили вече.

Момата, що се събужда рано, испървомъ ще цѣлуе майчината си света рѣка и ще вземе драгоцѣнно то за неѣж майчино благословение.

И ако майката е малко болна, то дъщеря ѝ, ще почувствова една неписказана вътрѣшня радостъ и наслаждение, като ѝ обслужва и ѝ поднася, каквото си ще.

Онизи, които се събужда рано, извършва работитѣ си и по-рано, и по-скоро, своеврѣменно и по-сполучливо. По туй врѣме птичкитѣ прилетѣватъ за доставяние на дѣчината си нуждната храна, цвѣтата тоже работѣтъ, растваряйки чашкитѣ си, кокошката снася яйцето си, а кравата и овцетѣ ни даватъ пзобилно млѣко.

Домакнията пакъ, която се събужда рано, заедно съ трудолюбивия си мѣжъ, е най-добра, дѣтелна и прѣлежна; тя прѣзъ туй врѣме приготвяла закуската на многообичния си мѣжъ и чеда, всичко нарежда и очиства, прѣмѣня се прилично, моли се Богу за сѣмейството си, па, като пие кафето или млѣкото си залавя се за шпеннето или плетенето, мислейки сжщеврѣменно, и какви работи още има да извърши за прѣзъ цѣлия день.

Когато пакъ се събудѣтъ отъ сънь и многолю-

безнитѣ ѿ дѣца, тя скоро скоро и прилежно окъива цѣлото имъ тѣло съ студена вода, която полива отгорѣ имъ; защото дѣцата, щомъ станжтъ вече седмогодишни, то трѣбва непрѣмѣнно да се окъиватъ въ студена вода, която поливатъ отгорѣ голото си тѣло.

Така тѣ ще станжтъ разумни, остроумни, работливи и прилѣжни. Облича ги прилично, поднася мѣлко то имъ, и най-послѣ кара ги да прѣповторѣжтъ още веднѣжъ уроцитѣ, та като дойде часѣтъ за училището, испраща ги своеврѣменно; учителѣтъ пакъ, като ги вижда така чисти, чистички, добрѣ счестни, прилично облѣчени, прилѣжни и вѣжливи, изпълнява се съ радостъ и благослави както самитѣ тѣхъ, така и родителитѣ имъ. Такива родители и такива чеда и учителитѣ, и Богъ ги благославя, и имъ подарява изобилно не само земнитѣ, но и небеснитѣ си нескончаеми благости.

Да, любезни читателки, сутринното рано събуждане отъ сънъ е най-ползотворно върху здравнето и моралността въ всеко отношение:

Мѣдрецитѣ прѣсметнѣхъ, че ако нѣкой човѣкъ въ продължение на четридесетъ години все се събужда въ сутринята *въ часа шестъ—вмѣсто въ часа осемъ*. то той би спечелилъ двадесетъ и деветъ хиляди и триста (29300) часа, които съставляватъ точно *едно десетилѣтие*. Така щото тоя човѣкъ, като се събужда рано, спечелва и работи прѣзъ едно десетилѣтие, което иначе, ако бѣше спѣлъ по 8 часа, би го изгубилъ на праздно. А освѣнъ това прѣзъ ония 2 часа, той може да свърши толкова работа, колкото би свършилъ прѣзъ 4-часовно по-късно работение, защото ранното сутринно работение, когато умътъ и тѣлото сѣ спокойни, а навсѣкѣдъ е разлѣтна една съживителна живостъ, веселие и благословение, става по-скоро, по-сполучливо и по-яко!

Ползата, що принася човѣку сутринното рано събуждане е всепзвѣстно и фактично доказано, защото.

Човѣкътъ, който отъ съня си рано, ранничко си става,

Тоя само, колко драгоцѣненъ е животътъ му съзнава.

Разни.

* **Жени — живописки и скулпторки въ Франция.** — Дружеството на скулпторкитѣ и живопискитѣ — жени, което се припознаю вече официално прѣзъ 1893 год. отъ день на день все повече напредъва, а числото на членовѣтъ му се непрѣстанно увеличава. Туй дружество до сѣи имало само единъ медалъ, който се давашъ за възнаграждение на по-отличнитѣ му членове; тоя медалъ се наричъ **Léon Berceau**, за въ честь на основателката му, която е носѣла това име. Но напоследѣкъ дружеството рѣшило да има и другъ медалъ на име «**Мария Деремъ**». Дружеството пакъ «**Мария Деремъ**» (человѣко-любиво дружество) си е купило тожже напоследѣкъ една юлѣма къща, бѣто ще се държѣжтъ лекции, уроци и заспѣдания.

* **Женския въпросъ въ Франция.** — Въ Франц. колежъ се е вече ввелъ изучаването на женския въпросъ, като официаленъ редъ женскъ прѣдметъ. Професору **Жакобу Флаку** е възложено вече да държи уроци по

историческото развитие на женския въпросъ въ Франция, споредъ юридическия и литературния съчинения. Споредъ изслѣдванята на помелѣтния професоръ, женитѣ въ старо врѣме сѣ се радвали съ такива юлѣми политически привилегии и права, каквито въ днешно врѣме никой не си въображава поне да помисли. Така напр. когато се явявалъ въпросъ за войни или миръ, то **Келтитѣ** (старо французко плѣме) не рѣшавало нищо прѣди да вземе и мнѣнието на женитѣ. Жрицитѣ тожже сѣ се ползовали съ най-юлѣми, неограничена властъ.

Книги и Списания,

получавани въ дирекцията ни.

Юридически прѣмѣдѣ, Год. VI, книжка IX, 1-й май 1897 година.

Звѣздица. Год. IV, кн. V, Май 1897 год.

Пѣтешественникъ. Год. II, брой III, Мартъ 1897 год.

Мода и Домакитство. Год. I, брой 3-4 — 1-й и 15 Май 1897 година.

Баларка. Год. II, кн. IV, Апрель 1897 год.

Ветеринарна сбирка. Год. VI, брой IV и V, Апрель и Май 1897 год.

Орало. Год. IV, брой 8-й и 9-й, София 1-й Май 1897 год. *Програма* за конкурситѣ по земледѣлнето и скотоводството прѣзъ 1897 год.

Международенъ Земледѣлчески конгресъ въ Буда Пешта. *Репортъ* отъ Хр. Катчевъ, инспекторъ по Земедѣлнето София, 1897 год.

«*Християнски СВѢТЪ*» Год. VI, брой 4 Апрель 1897 г. *Foyer domestique* X. Année, 15, 22 Mai 1897. № 20, 21 Neuchâtel (Suisse), Attinger frères, éditeurs.

Учителски вѣстникъ, илюстрованъ листъ, Година IV, свеска 13 и 14, — 1-10 Маи 1897. Београдъ.

Медицински сборникъ год. III, брой 5 Май 1897. София. *Баларска сбирка*, год. IV, книжка V, 1-й Май 1897 г. Пловдивъ.

Корреспонденция.

Г. Г. Ив. Н. Шавар. *Осм. паз.* Получихме абон. за Жб. сборникъ. и остатѣка отъ абонам. за 97 г. за «Ж. Св.» и «Домъ». — П. Т. Табак. *Билинкъ*, получихме 7 лв. за 97 год. благодаримъ. Сметката е върна споредъ писмото Вн. Молимъ извинѣте; грѣшката е станжала по промѣняване на адреса.

ЕКОНОМИЧЕСКИ САПУНЪ

НА

ХР. ИВ. РИЗО, ВЪ ВАРНА

награденъ съ златенъ медалъ въ I-то Българско земледѣлческо-Промышленно Изложение въ Пловдивъ и съ бронзовъ — отъ Анверското изложение.

Прѣдпазвайте се отъ импация. Истински сапунъ носи горнята марка.

Годишенъ абонаментъ:

I за абон. въ Т.-П. станция — на списанието . . .	л. 3.—
— на списанието съ притурката . . .	« 5.50
II за абон. на право въ Дирек. — на списанието . . .	« 4.—
— на списанието съ притурката . . .	« 7.—
за странство — на списанието . . .	« 5.—
— на списанието съ притурката . . .	« 9.—

Всичко, що се отнася до списанието или притурката испраща се съ адресъ: **До Дирекцията на «Женския СВѢТЪ» ул. Войнишка № 122 — Варна.**

Писма неплатени не се приематъ.

Всѣкакви обявления, относящи се до госпожи и госпожици приематъ се.

Правото на записъ въ Т. П. стан. се плаща отдѣлно отъ абон